

De kappellekesbaan Louis Paul Boon (informatie komt van documenten Heemkundige kring en internet)

1 .Onze-Lieve-Vrouwekapel (Gemeentehuis)

De kapel die toegewijd is aan Onze-Lieve-Vrouw was ze voorheen door een gang verbonden met het oude kasteel van de heerlijkheid Ter Heyde. Bij de afbraak van het kasteel in het begin van de jaren 1850 verdween ook de gang en kreeg de kapel een nieuw parement en een volledig nieuwe westgevel. Mogelijk gebeurde dit naar ontwerp van Jozef Claes die ook het nieuwe kasteel ontwierp. De classicistische apsis bleef bewaard.

De kapel is uitwendig uitgewerkt in neogotische stijl aansluitend bij de stijl waarin het nieuwe kasteel werd gebouwd. Ze vertoont een rechthoekige plattegrond met een driezijdige sluiting onder vernieuwde, leien bedaking. Het geheel is opgetrokken uit baksteen met verwerking van kalkzandsteen voor de onderbouw, omlijstingen en de veelvuldig voorkomende speklagen.

De westgevel in de vorm van een tuitgevel met verhoogde opengewerkte top, wordt begrensd door overhoekse, versneden steunberen, bekroond door een pinakel. De segmentboogdeur wordt samen met het bekronende spitsboogveld, gevat in een geprofileerde spitsboogomlijsting; in het timpaan een reliëf met de voorstelling van de goede herder; een neogotisch uitgewerkte houten luifel accentueert het geheel; de houten vleugel deur is voorzien van ijzerbeslag. De oculus in de top vertoont maaswerk in de vorm van een bloem. In de opengewerkte top met bekronend ijzeren kruis hangt een klokje. De zijgevels worden aan beide zijden geopend door een spitsboogvenster voorzien van neogotisch maaswerk in een geprofileerde kalkzandstenen omlijsting. De bewaarde driezijdige apsis daarentegen wordt geopend door segmentboogvensters eveneens in een kalkzandstenen omlijsting onder waterlijst; bewaarde 19de-eeuwse (?) ijzeren roeden.

2. Kapel Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten (Terjansdelle, J.B Denayerstraat)

Haaks op de straat ingeplante pijlerkapel met gegraveerde jaartallen 1888 en 1948 en nagenoeg onleesbare namen links 'Fam. Deridder-Man--'(?), rechts 'Vandervaeren'.

Volgens de overlevering zou de kapel gebouwd zijn in 1888 door Guillielmus Deridder, een serrist met bijnaam Faro. Toen hij bij het aanwakkeren van het vuur in zijn fornuis voor de verwarming van de serres door een uitslaande vlam werd getroffen, beloofde hij een kapel te bouwen. Op de topografische kaart van 1891 is er hier nog geen kapel aangeduid en is de omgeving nog volledig ingenomen door akkers. De kapel werd trouwens ook niet geregistreerd op het kadaster. Ze werd in 1948 herbouwd nadat ze in 1940 werd vernield door een vrachtwagen. De financiering van deze werken gebeurde door Felix Vandervaeren, zie inscriptie rechts. Het linkse opschrift verwijst naar de oorspronkelijke oprichter.

3. Sint Rochus (Henri Caronstraat)

Mogelijk werd toen een bestaande kapel (of een deel ervan) geïntegreerd in de toenmalige nieuwbouw. Over de oorsprong en geschiedenis van deze kapel zijn weinig gegevens

bekend. De enige mogelijke aanduiding over het bestaan van een oudere kapel op deze plaats is een klein vierkant volume met kruis erin, aangeduid op de Poppkaart van halverwege de 19de eeuw. Aangezien Sint-Rochus wordt aangeropen tegen pest, cholera en andere epidemieën werd ze mogelijk opgericht naar aanleiding van de cholera-epidemie die Hoeilaart teisterde in 1832.

4. St Rochus (Groenendaalsesteenweg 56)

De Sint-Rochuskapel van 1866 werd geïntegreerd in een karakteristiek doch aangepast ensemble met afgeschuinde hoek dat kadastraal werd geregistreerd in 1903 in opdracht van Viktoor Laureys-Gillyns, windruifkweeker.

5. Kapel Onze-Lieve-Vrouw Troost der Bedrukten (Vlaanderveldlaan)

Verzorgde wegkapel toegewijd aan Maria, in oorsprong opklimmend tot het tweede kwart van de 19de eeuw. De kapel wordt voorafgegaan door een aarden pad tussen twee beukenhagen en wordt ook wel Kapel van 't Vlaanderenveld genoemd.

Over de oorsprong en de bouw van de kapel zijn weinig gegevens voorhanden; ze wordt voor het eerst aangeduid op de topografische kaart van 1867, wat kan overeenkomen met het jaartal 1839 dat wordt weergegeven op de kapel. Tot vandaag is de kapel trouwens niet ingetekend op het kadaster, bijgevolg zijn er geen mutatieschetsen voorhanden. Volgens gegevens uit de 'Beschrijving van de Parochie Hoeilaart anno 1901' zou de kapel gebouwd zijn in 1840 in opdracht van baron de Man d'Hobruge, kastelein van het vroegere Ter Heyde. Baron de Man d'Hobruge was op dat ogenblik trouwens ook burgemeester van Hoeilaart.

Kapel op rechthoekige plattegrond opgetrokken uit kalkzandsteen en baksteen onder een pannen zadeldakje met de nok loodrecht op de straat. Puntgevel afgelijnd door een hardstenen kroonlijst met gestrekte uiteinden en een bekronend kruis. Getraliede, rondboogvormige muuropening met ter hoogte van de imposten 'ANNO' '1839'. Voortgaande op oude prentkaarten was de top voorheen gecementeerd met schijnvoegen en voorzien van het opschrift 'Zet langs dezen weg geen voet/ of(?) zeg Maria weesgegroot'. De zijgevels zijn nog steeds gecementeerd met schijnvoegen.

Bepoeterd en beschilderd *interieur* met rondboognis voorzien van een gepolychromeerd plaasteren beeld van Onze-Lieve-Vrouw met Kind en hogerop plaat met inscriptie 'Neemt allen uwen toevlucht tot Maria H.T. 1893'. Tegelvloer met ingelegde motieven.

6 Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes. (Waverse steenweg)

volgens literatuurgegevens gebouwd ter vervanging van een oudere kapel van 1885 en toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van de Donkerstraat, de toenmalige benaming voor het onderste deel van de huidige Waversesteenweg. Desondanks staat ze nog niet werd aangeduid op de topografische kaart van 1891; bij wegenwerken in 1942 werd de kapel afgebroken en aan de zijkant van de baan heropgebouwd.

7. Sint Corneluskapel (Kloosterweg-Processieweg Zoniënwood)

Pijlerkapel, achterin gelegen tussen de Lindevijver en de Putselvijver nabij het begin van de zogenaamde Processieweg, vermoedelijk uit de tweede helft van de 19de eeuw. Beschadigd circa 2004, nadien hersteld en herschilderd.

Over het ontstaan en de oprichting van de kapel zijn weinig gegevens bekend. Ze wordt niet weergegeven op de Poppkaart van halverwege de 19de eeuw of de topografische kaart van 1867, maar wel op die van 1891. In de literatuur wordt ze omstreeks 1870 gedateerd.

Witgeschilderde baksteenbouw op rechthoekige plattegrond, afgedekt door een vooraan sterk overkragend leien zadeldak met uitgewerkt houten windbord. Gepikte plint. Getraliede rondboognis met tongewelf en beeld van Sint-Cornelius, beschermheilige van boeren en rundvee; hij wordt ook aanroepen voor onder meer epilepsie, kramp en zenuwpijn.

De kapel wordt geflankeerd door linden met boomkapelletjes, toegewijd aan de Heilige Theresia (links) en Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes (rechts).

8. Huiskapel gemeentehuis

Waar nu het gemeentehuis staat, stond vroeger het uit de 15e eeuw daterende kasteel van de heerlijkheid Terheide. Dit landgoed werd door de welstellende baron Jozef de Man d'Hobruge (burgemeester van Hoeilaart van 1823 tot 1846 en van 1848 tot 1854) aangekocht. Omdat deze zeer veel kerkelijke gronden (die verbeurd verklaard waren tijdens de Franse Revolutie) opgekocht had, vond hij dat hij niet recht in zijn schoenen stond: hij kreeg wroeging en ging in Rome aan paus Leo XII een schenking doen. Bij die gelegenheid kreeg hij van de paus de stoffelijke resten van de Heilige Marcellina, relikwieën die thans in het gemeentehuis bewaard worden.

De huiskapel (B3) bevindt zich tussen de hoofddiensttraphal en de grote traphal. De kleine ruimte is overwelfd met een kruisribgewelf en tudorbogen op natuurstenen consoles met gebeeldhouwde engelenfiguren met banderol. De wanden zijn bepleisterd en voorzien van een middelhoge lambrisering met eenvoudige panelen. Er ligt een eenvoudige parketvloer. De merkwaardige toegangsdeur met lancetvormige deurvensters kan dubbel worden teruggeplooid. Tegen de oostelijke wand bevindt zich het natuurstenen altaar met drie Korinthische zuilen, gegraveerde en polychroom beschilderde bloemmotieven en een tabernakel met voorstelling van Johannes de Doper. Bovenaan het altaar is een op maat gemaakte verhoging voor het reliekschrijn van de heilige Marcellina. Boven het altaar is een tudorboogvenster met gebrandschilderde glas-in-loodramen. Het zeer kwalitatief uitgevoerde raam bevat de voorstelling van Christus aan het kruis, geflankeerd door Maria en Johannes, met onderaan de wapenschilden van de families de Man (rode en gele strepen en drie hoofden van zwarte mannen, tegen een witte achtergrond)²⁶ en Lefèvre d'Ormesson (drie witte lelies tegen een blauwe achtergrond)²⁷.

Informatief: het is mijn nonkel Felix Van Orshoven (broer Alfons) die het schrijn met deze relikwie uit Rome meebracht (dixit papa)

9. Kapel Onze-Lieve-Vrouw der armen (Raymond Lauwersstraat)

Pijlerkapel, gelegen in de as van de Kapelstraat.

Over de oorsprong en het ontstaan van deze kapel zijn weinig gegevens voorhanden. Op de Poppkaart van halverwege de 19de eeuw is er nog geen kapel aangeduid, wel op de topografische kaart van 1867. Vermoedelijk klimt ze dus op tot het midden van de 19de eeuw.

Het betreft een eenvoudige, witgeschilderde bakstenen pijlerkapel onder zadeldakje. De getraliede steekboognis wordt bekroond door het geschilderde opschrift 'OLV der Armen' en bevat een plaasteren beeld van de zwarte Madonna met Kind van Halle; beiden dragen een verguld kroontje.

Opmerkelijk: de oorspronkelijke zwarte madonna is vervangen door Onze Lieve Vrouw onder glazen stolp. Rachel Van Ranst (103 jaar oud, meent te weten wanneer deze vervangen is..er is ooit een brand geweest..)

Tgv Corona, was ik niet meer in de mogelijkheid het volledige verhaal te weten te komen...

10. Kapel Dumberg (Engelse laan)

De kleine kapel is gelegen langs het fietspad naar Groenendaal ter hoogte van de wijk Dumberg en werd in de jaren 90 opgericht door Paul Desmaels en was toegewijd aan Maria.

Paul, een pionier van Radio Zoniën stierf op jonge leeftijd en de familie koesterde dit kleine oord van devotie.

De kapel is reeds meerder malen voorwerp geweest van vandalisme.

Recent werden nieuwe stoelen en bankje voorzien: buurtbewoners branden er vaak een kaarsje, en komen er samen.